

Kjak

Jákup av Skarði

Bygdamann í býráðið

Eydnast mær at gerast býráðslimur, so hugsi eg mær, at arbeidssøkini verða býtt sundur í lokalpolitikk og felagspoltikk. Lokalpolitikkurin verður í ávísan mun politikkur, ið gagnar útjaðaranum, og sum er, sær tað út til, at tað er neyðugt, at umboð úr útjaðaranum er inni í býráðnum - umboð, ið gagnar øllum bygðunum og smáplássunum í kommununi.

Niðanfyri orði eg nakrar tankar um lokalpolitikk - nalvaskoðan vildi onkur sagt - men fyri mær er lokalpolitikkur drívmeigin í teim rembingum vit fáa á bygð, í høvuðsstaðnum og vónandi øllum Føroyum!

- skúlin, dagstovnurin og Tilhaldið

Í Nólsoy kunnu vit fegnast um, at lagt varð saman við Tórshavnar kommunu, um vit hava í huga kommunalu stovnarnar. Látrið kann við sínum arbeiði skapa karmar og menna vøggustovuøkið, barnagarð, frítíðarskúla og ungdómshús. Harafturat ber væl til at skipa tilboð fyri teimum, ið fara í skúla. Hetta kann nevast skúlabólkur ella forskúli, alt eftir hvat samstarv vit ynskja millum dagstovn og skúla. Nólsoyar skúli, ið eftir nýggjum uppskoti einaferð skal hýsa 1.-6. flokki, er, tó at hann er farin um tey 40 árin, væl við í nýggju avbjóðingunum og kann lættliga hýsa einum

tíggju næmingum afturat í hesum aldursbólki, ella í "nullta-flokki".

Tilhaldið verður væl vitjað og gevur tilkomnum og eldri bygðarfólki mangar góðar løtur, og neyðugt er at komandi býráðslimir leggja til merkis og stimbra hesum týðningarmikla parti.

Ynskiligt er, at hesir trýggir kommunalu stovnar verða ríkaðir við einum felags ítróttarmøguleika, ið kann fremjast við at byggja fimleikahøll. Fimleikahøllin kundi til dømis verið bygð á grundina, ætlað er til svimjihyl, soleiðis at nýtilig høll verður tøk, heldur enn at vit bert síggja eina gapandi ónýtiliga grund.

Sjálvsagt eigur Steffan-savn at vera í Nólsoy og móguliga kundi hetta verið teknað inn í eina fimleikahøll.

- íbúðarústykking, lestraríbúðir, eldrabýlið

Fyri mong er vónleyst at keypa sær hús ella at byggja nýtt. Er hetta trupult í høvuðsstaðnum, so er upp aftur truplari á bygð - tí bankarnir stýra marknaðinum. Eg haldi, at tað hevði verið rætt at bygt lestraríbúðir á bygð, soleiðis at lesandi kundu nomið sær útbúgving í Havn og notið fríløturnar í Nólsoy, Kaldbak, Velbastað ella hinum smáplássunum.

Sum lesandi er sjálvsagt, at kamar, íbúð ella hús verða leigað so bíliga sum móguligt. Hugsi ikki, at keypstørvurin er stórur, men at ein búðleikast undir hóskandi umstøðum eitt hóskandi tíðarskeið.

Kunnu vit í høvuðsstaðnum bjóða nýútbúnum bíligan bústað, meti eg hetta er betri agn, enn tá ið mentamálaráðharrin hóttir við at broyta lestrarstuðul til lestrarlán. Her er aftur ein móguleiki hjá høvuðsstaðarøkinum at vísa á loysnir, ið landspolitikkarar og aðrar kommunur kunnu nýta til at fáa upp aftur fleiri fólk til Føroya.

- vindmyllu-verkætlanin

Tíðverri tykist mær, at Tórs-havnar kommunu ikki hevur verið nóg aktivur viðleikari í vindmylluætlanini í Nólsoy. Tað kann væl vera, at kommunalur peningur ikki kann fara beint inn í privat initiativ og áhugamál, men tá ið t.d. asfaltarbeiði er í sambandi við kloakir, so hevði fyri mær verið náttúrligt at hugt frameftir og kannað tørvin á, at annað verður fyrireikað, at nýtt asfalt ikki verður grivið upp aftur beinanvegin.

Slíkt "dupult-arbeiðið" er dømi um, at betur kundi verið lag til rættis.

Tíbetur eydnaðist felagnum at reisa vindmylluna, og

mong eru spent at vita, hvussu nú fer at hepnast.

Mær tykir at besta gongdin er, at fyrisitingin vísir á mógulig vindmylluøki, ið privatpersónar síðan kunnu finna saman um at nýta sum best.

- net, sjónvarp og telefonsamskiptið

Ein háttur at fingið ung - og kanska serliga lesandi - at búðleikast, hevði verið við at lagt kaðalar niður, soleiðis at internet, sjónvarp og telefonsamskipti flutti seg upp á nýmótans støði.

Tað eru mong ár síðan, at tú í Finnlandi nýtti sjónvarp til bæði internet og sjónvarp, og hetta gekk skjótt fyri seg við fipurkaðali. Í Kanada er mær fortalt um telefon-skipan, har ókeypis er at ringja millum húsini - henda loysnin er tíbetur nýtt her millum skúlarnar, og átti at kunna verið royndarkoyd hjá borgarum í ávísu øki, t.d. í Nólsoy.

- vetrafriðing

Mong ilskast, og mong hava uppskot til vetrafriðing. Ymiskt er, ið verður tikið fram alment, og alt eftir hvar ein gongur, hoyrast ymsir vinklar til somu avbjóðing: "Hvussu verður best skipað fyri, at urtagarðar fáa frið fyri seyði, samstundis sum seyðurin kann hava góðar umstøður?"

Eg hugsi, at ein góð loysn

í Nólsoy ikki neyðturviliga er tann sama loysnin, ið hóskar í øðrum økjum. Ein semja í Nólsoy kann verða ein "Nólsoyar-loysn" uttan at skapa bindingar fyri onnur øki.

Fyrsta treyt er, at partar sessast aftur at tingast.

- gøtan út á Borðuna

Bæði fyri trygd og fyri at fara væl um í haganum, hugsi eg, at bygðargøtan út á Borðuna eigur at betrast. Hugsi mær at talmerktir "prestar" kunnu setast, ið eru við til at ferðandi væl vita, hvar tey skulu ganga og lættliga kunnu siga frá, hvar tey eru stódd, um mjørki kemur á, ella okkurt er áfatt.

Nógv ganga leiðina út á Borðuna uttan ferðaleiðara, og tí er av alstórum týðningi fyri hagan, at tað er væl sjónligt, hvussu gangast skal.

Áhugavert hevði harafturat verið at skapt umstøður, soleiðis at tey vitjandi eisini kundu notið stórbæra byggningsverkið: Vitan og húsini á Borðuni. Hetta kundi borið til, um fólk varð sett í starv at vísa fram og eisini stóð fyri at leiga tvinni hús út til listarfólk og skeiðsvirksemi.

- bátadráttur

Fyri nøkrum árum síðani varð lovað, at bátadráttur skuldi gerast í Nólsoy. Víst varð á hóskandi øki, men so hendi ikki meir. Hjá báta-

eigarum er óarbeiðsligt, at neyðugt er at nýta krana at lyfta bát á keiina, og tað sama, tá ið bátur skal aftur á sjógv. Munandi lættari hevði verið at drigið bátavogn om-an og niðan.

- kommunu-læknaskípanin

Fyri nøkrum árum síðan var føst skipan, at kommunulækni var í Nólsoy ein dag aðru hvørja viku. Skipanin fór síðan á glið, og dømi var um, at trýggir mánaðir gingu, har lækni ikki var í oynni.

Nú hevur støðan verið út av lagi í mong ár, tí onkur kommunulækni noktaði at koma til Nólsoyar, og fylgjan var, at skipanin datt niðurfyri.

Flestu økini hava vega-samband til kommunulækna í Havn, men fyri okkum, ið framhaldandi ynskja at búgvá í Nólsoy, hevði tað verið betri, um vit fingi gomlu skipanina aftur. Enn eru læknar, ið vita, hvussu torført tað kann vera hjá eldri fólki at fara um fjørðin, og tí hugsi eg, at avtala kann gerast, soleiðis at vit koma aftur til gomlu og tryggu skipanina.

...felagspolitikkinn seti eg nøkur orð á í næstu grein.

Levi Mørk
býráðslimur

Ungdómstilboð til øll!

Børn og ung við serligum fakligum avbjóðingum, (sum bera brek) hava sum nú er ikki eitt skipaðan ungdómsklubb ella eitt hóskandi

kommunalt frítíðartilboð um kvöldarnar og um vikuskifti, á sama hátt sum onnur ung í Tórshavnar kommunu hava í dag.

Hetta er ikki rætt og má bótast uppá frá politiskari síðu. Hesu børn og ung sum bera brek, hava í dag fulla atgongd til eitt nú øll

ungdómshúsini í kommununi, men tey halda seg burtur, kanska tí tey ikki føla seg so væl og tí at onnur børn eru har osv.

Hetta mugu vit gera nakað við. Tað sum vit oftani upplíva, er at hetta hoyrir ikki kommununi til, tí hettar er eitt landsmál og ikki kommunalt øki.

Tað sum ein oftani hoyrir ímóti einum slíkum tilboði, at hesu børn sum bera brek, krevja fakligt umhvørvið, tað er uttan fyri skúlatíð, krevja eykað orku, fígging, faklig starvsfólk og so er tað partvís eitt landsmál osv. Hvør er tabir hetta slagið? - Jú tað er hesu stakkals børn og ungu sum bera brek.

Hvat hevur verið gjørt hesu seinastu mongu árinum fyri hesum børnum og ungu? svarið er einki, tí tað er einki tilboð til teirra frá kommunalari síðu í dag.

Nei sanleikin er at tað skal vera pláss fyri okkum øllum. Tað er tíð uppá at hesu børn og ung fáa somu sømdir og ungdómstilboð sum øll onnur ung. Tað er nú tíð at hetta í rættlag.

www.levimork.com